



ב"ה

פרשת ויחי

יעקב אבינו לא מת
(רש"י בראשית מ"ט ל"ג)

'הוא בחיים' על ידי 'שזרעו בחיים'

מבואר בחסידות^[1] שלא כל הנשמה מתלבשת בגוף, כי אם הארה ומקצת הנשמה בלבד, לפי שהגוף קטן מהכיל את הנשמה עצמה, שהרי אפילו מלאך בשליש עולם עומד^[2], ועל אחת כמה וכמה נשמה שהיא בדרגה נעלית יותר ממלאך, הרי בודאי שהגוף קטן מהכיל אותה;

ואף על פי כן, גם עצם הנשמה (שאינו מתלבש בגוף) קשור עם הגוף – שלכן אי אפשר לנשמה אחת להתלבש בשני גופים, ולא עוד אלא שעצם הנשמה גם פועל בהגוף – שלכן רואים לפעמים שנופלים לאדם הרהורי תשובה ללא שום הכנה כלל, והסיבה לזה היא מפני שהנשמה שלמעלה (עצם הנשמה) שומעת הכרוזים העליונים, שזהו ענין "מזליה חזי"^[3], ומשם נמשך בהארת הנשמה המלובשת בהגוף, והיינו, שענין זה אינו מצד עבודת האדם; עבודת האדם בזה אינה אלא לקבל ולקלוט את הרהורי התשובה שנמשכים מלמעלה, מעצם הנשמה. ומזה מוכח שגם עצם הנשמה קשור ופועל בהגוף.

ואם בכל נשמה פרטית קשור עצם הנשמה עם הגוף – בנשמה כללית על אחת כמה וכמה. ומזה מובן בנוגע לנשיא ישראל, נשמה כללית – שנשמתו קשורה עם כל השייכים אליו, להיותה העצם שלהם, שקשור עם גופם שנמצא למטה בעולם הזה הגשמי.

וזהו הביאור במאמר חכמינו ז"ל^[4] "יעקב אבינו לא מת", "מקרא אני דורש שנאמר^[5] ואתה אל תירא עבדי יעקב וגו' כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים, מקיש הוא לזרעו, מה זרעו בחיים אף הוא בחיים":

לכאורה אינו מובן הקשר והשייכות שכיון ש"זרעו בחיים", בהכרח לומר ש"אף הוא בחיים" – יתכן שיהיה "זרעו בחיים", ו"הוא" לא?!

אך הענין בזה – שכיון שלהיותו נשמה כללית, הרי הוא ה"עצם" של זרעו, ולכן, כל זמן ש"זרעו בחיים", "אף הוא בחיים".

וכשם שהדברים אמורים בנוגע ליעקב אבינו, כן הוא גם בנוגע לכל נשיא ישראל – כידוע מה שכתוב בספר קהלת יעקב^[6] (הובא בדא"ח בכמה מקומות) ש"נשיא" ראשי תיבות ניצוצו של יעקב אבינו – עד לכבוד קדושת מורי וחמי אדמו"ר נשיא דורנו:

כל זמן ש"זרעו – החסידים^[7], המקושרים והשייכים אליו, וכל אלה ששמעו שמעו – בחיים", "אף הוא בחיים",

–אילו זכינו, לא היינו זקוקים לראיות ממאמרי חכמינו ז"ל, כיון שהיה נראה לעיני בשר ש"הוא בחיים"; אבל כאשר לא זכינו, צריכים להשתדל שיהיה "זרעו בחיים", ועל ידי זה להמשיך ולפעול שיהיה "אף הוא בחיים", ובלשון הזהר^[8] - שאומרים ב"מענה לשון" – שהתפלה על קברי צדיקים אינה בבחינת "דורש אל המתים"^[9], כיון ש"כבר מתו בהאי עלמא בפולחנא דמאריהון", "והשתא אינון חיין", ויתירה מזה, ש"הוא בחיים" למטה בעולם הזה, על ידי זה ש"זרעו בחיים" -

ו"מה להלן עומד ומשמש אף כאן עומד ומשמש"^[10], ולא רק "במרום"^[11] (למעלה), אלא גם כאן למטה, "שגם בזה העולם המעשה... אשתכח יתיר"^[12], ומעורר וממשיך השפעות ל"זרעו" – לא רק ברוחניות, אלא גם בגשמיות, בעניי פרנסה וכו', כולל ובמיוחד ההמשכה וההשפעה בנוגע להמוסדות שלו, שיהיו כל הענינים בהצלחה.

קטע משיחת ש"פ בשלח, י"ב שבט, רשימת השומעים בלתי מוגה.
תו"מ ה'תשי"ד ח"ב ע' 57.

- [1] ראה סה"מ תרצ"ט ס"ע 138 ואילך. ה'ש"ת ע' 61 ואילך. תש"ב ס"ע 50 ואילך. תש"ד ס"ע 129 ואילך. תש"ח ע' 60. ועוד.
[2] ראה ב"ר פס"ח, יב.
[3] מגילה ג, א. וש"נ.
[4] תענית ה, ב.
[5] ירמ' ל, יו"ד.
[6] מע' רבי.
[7] בענין "זרעו" – נזכר: רבינו הזקן ה' קורא להבעש"ט "זקני", ולהרב המגיד "אבי" (אגרות-קודש אדמו"ר מוהרי"צ ח"ג ע' שעג – נעתק ב"היום יום" כז אייר).
[8] ח"ג ע, ב. עא, ב.
[9] פ' שופטים יח, יא.
[10] סוטה יג, סע"ב.
[11] זח"א קלג, א. וראה הקדמת הרמב"ם לפיהמ"ש בתחלתה (ד"ה דע כי כל).
[12] תניא אגה"ק ס"ד (קמו, א).

פרויקט זו נוסד בימי השבעה לזכרון ולעיני הרב גבריאל נח וזוגתו רבקה הי"ד
- שלוחי כ"ק אדמו"ר במומבאי, אינדיא

נדפס ומופץ ע"י הרה"ת ר' שלמה לרר ומשפחתו שיחי
שלמה נחמ"ה, צביה זלאטע רייזל, שמואל, מנחם מענדל, ישראל אריה לייב, יוסף יצחק,
שניאור זלמן, חיה מושקא, אברהם דוד, אהרן, חנה